Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

Handläggare
Jens Plambeck
08-686 1651
jens.plambeck@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-10-22

Färdtjänstnämnden
2020-11-11, punkt 5

Ärende
TN 2020-1012

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Information om yttrande avseende utredningen om ett nationellt biljettsystem

Ärendebeskrivning

Information om Region Stockholms yttrande över betänkande av utredningen om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige SOU2020:25).

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande

Kompletterande yttrande avseende utredningen om ett nationellt biljettsystem

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande till trafiknämnden 2020-10-19

Betänkande av utredningen om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige (SOU2020:25)

Rapport angående trafikförvaltningens bedömning av utredningen

Remiss Rotel III, RS 2020-0561

Remiss missiv Regeringskansliet I2020/01315/TM samt beviljad förlängd remisstid

Förslag till beslut

Förvaltningschefen föreslår att färdtjänstnämnden beslutar följande.

1. Noterar lämnad information.

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-10-22

Ärende
TN 2020-1012

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Förslag och motivering

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 8 augusti 2019 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda vad som krävs för att införa ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige, samt lämna förslag till hur ett sådant biljettsystem bör utformas, byggas upp, drivas och finansieras (Dir. 2019:48).

Region Stockholm, regionledningskontoret, har överlämnat till trafiknämnden att avge yttrande till Infrastrukturdepartementet senast den 21 oktober 2020. Vid trafiknämndens sammanträde den 19 oktober 2020 beslutade nämnden i enlighet med förvaltningschefens förslag.

Ärendet har inte tidigare beretts i färdtjänstnämnden varför trafikförvaltningen nu i efterhand lämnar information i frågan.

Bakgrund

Utredningens uppdrag har varit att lämna förslag om hur behovet av ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i Sverige kan tillgodoses. I den sakpolitiska överenskommelsen (Januariavtalet) som slutits mellan regeringspartierna, Centerpartiet och Liberalerna anges att ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige ska införas 1 januari 2022. Utgångspunkter för förslagen är att de ska verka för ökad tillgänglighet av kollektivtrafikens biljetter, främja innovation och ligga i linje med framtida investeringar som branschen står inför.

Trafikförvaltningen är positiv till att utredningen om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige har genomförts. Utredningen belyser flertalet viktiga frågor inom kollektivtrafik vilka Region Stockholm genom trafikförvaltningen under utredningen fört dialog om.

I utredningsuppdraget och i dess resultat är det tveksamt att de föreslagna åtgärderna kommer förenkla resandet med kollektivtrafik och öka antalet resenärer. Redan idag pågår arbete, i kollektivtrafikbranschen, som inom de närmsta åren kommer att resultera i ett förenklat resande (ref. *digital infrastruktur för ett nationellt biljettsystem*).

I de förslag som avser *En nationell åtkomstpunkt för mobilitetstjänster och tredjepartsförsäljning av kollektivtrafikens biljetter* samt *En nationell och konkurrensneutral försäljningskanal för all kollektivtrafik* har trafikförvaltningen en större samsyn med vad som framkommer i betänkandet

Utredningen om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige (SOU2020:25).

Överväganden och motivering

Utredningens förslag är indelad i tre huvudsakliga områden – infrastruktur, innovation och konsumenttillgång. Därtill ges ett antal rekommendationer till de regionala kollektivtrafikmyndigheterna vilka har ansetts viktiga för utvecklingen. Utredningen har valt att endast ge dem som rekommendationer då de delvis ligger utanför utredningens direktiv.

Betänkandet lämnar tre huvudförslag. Inom respektive förslag återfinns fördjupade beskrivningar och betydelser för huvudförslaget. De tre huvudförslagen för ett Nationellt biljettsystem är;

- Digital infrastruktur för ett nationellt biljettsystem
    - Teknik för förmedling av biljettjänster
    - Standard för identifiering av resenärer
    - Avräkning mellan parter
- En nationell åtkomstpunkt för mobilitetstjänster och tredjepartsförsäljning av kollektivtrafikens biljetter
- En nationell och konkurrensneutral försäljningskanal för all kollektivtrafik

Utredningen har förutsatt att försäljningsfunktionerna tar hänsyn till resenärernas skiftande behov, innebär ett sådant system god tillgänglighet. För organisationer som centralt ska distribuera reserättigheter – som till exempel skolkort – har systemet potential att förenkla hanteringen.

Försäljningskanalen ska vara ett föredöme avseende tillgänglighet så att resenärer med funktionsnedsättningar som nedsatt syn eller hörsel eller med bristande kognitiv förmåga ska kunna använda gränssnittet.

Försäljningskanalen ska också vara ett föredöme genom att erbjuda tjänsterna på relevanta språk. Resenärer med behov av ledsagning eller riksfärdtjänst ska också kunna beställa det med hjälp av försäljningskanalen

Gällande förordningar som exempelvis EU-förordningarna om passagerares rättigheter, EU:s webbtillgänglighetsdirektiv reglerar även rättigheterna för personer med funktionsvariationer har omhändertagits i utredningen vilket trafikförvaltningen enbart är positiva till.

Det är utredningens intention att kollektivtrafikens befintliga utrustning, för lokala/regionala resor, även ska kunna användas i ett nationellt biljettsystem.

Då trafikförvaltningen har egen rådighet över försäljnings- och valideringsutrustning är tillgänglighetsperspektivet, i ett nationellt biljettsystem, i kombination med det sätt som utredningen omhändertagit frågan något som trafikförvaltningen inte har funnit anledning att kommentera i sitt ursprungliga förslag till yttrande. I en förnyad bedömning har framkommit att det är av vikt att Region Stockholm särskilt påtalar vikten av tillgänglighet i försäljningssystem och valideringsutrustning varför tidigare yttrande har kompletterats med särskild inriktning på tillgänglighet för personer med funktionsvariationer.

Ekonomiska konsekvenser
Några särskilda ekonomiska konsekvenser ur ett tillgänglighetsperspektiv med anledning av ett eventuellt nationellt biljettsystem är inte att vänta.

Riskbedömning
Några särskilda risker ur ett tillgänglighetsperspektiv bedöms inte uppstå då trafikförvaltningen har egen rådighet över den lokala försäljnings- och valideringsutrustningen.
Ur ett nationellt perspektiv där trafikförvaltningen inte har full rådighet över system eller utrustning bedöms att utredningen har belyst frågan i tillräcklig omfattning i frågan om vilka krav som ska uppfyllas. Det bör dock beaktas att en person med funktionsvariation, som reser med kollektivtrafiken i Stockholm, inte nödvändigtvis kommer att resa kollektivt i en annan region eller med en annan aktör av anledning med ett eventuellt införande av ett nationellt biljettsystem.

Konsekvenser för miljön
Några miljökonsekvenser är inte aktuella ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Sociala konsekvenser
Några negativa sociala konsekvenser har inte identifierats. Med vidareutveckling av befintliga försäljningskanaler kan positiva nyttor uppstå, såsom vid alla ny- och vidareutveckling. Ett ökat kollektivt resande bedöms endast uppstå till en begränsad mängd.

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-10-22

Ärende
TN 2020-1012

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

David Lagneholm
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Avdelningschef
Strategisk utveckling

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

YTTRANDE
2020-10-21

Ärende/Dok. id.
TN 2020-1012

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Handläggare
Jens Plambeck
08-686 1651
jens.plambeck@sll.se

Sändlista:
Infrastrukturdepartementet

Komplettering till ingivet yttrande över betänkande av utredningen om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige (SOU2020:25)

Komplettering till tidigare ingivet yttrande över betänkande av utredningen om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige (SOU2020:25) från Region Stockholm. Komplettering görs med särskild inriktning på tillgänglighet för resenärer med funktionsvariationer.

Ur perspektivet av att ett framtida nationellt biljettsystem även måste kunna tillvarata resenärer inom den särskilda persontrafiken (Färdtjänsten) är det särskilt viktigt att försäljningsfunktionerna tar hänsyn till resenärers skiftande behov. Avseende exempelvis nedsatt syn och hörsel samt olika kognitiva funktionsnedsättningar.

Ett behov som är väsentligt att fylla avseende all allmän kollektivtrafik, men särskilt tydligt i anslutning till personer som har tillstånd att resa med färdtjänst. I Region Stockholm har färdtjänstresenärer, inom sina färdtjänsttillstånd, fritt resande inom den regionala allmänna kollektivtrafiken. Färdtjänstresenärer är även resenärer i regionens reguljära och högt tillgänglighetsanpassade olika trafikslag.

Som taxor för den allmänna kollektivtrafiken så är exempelvis system, utbud samt taxor för de särskilda persontransporterna inom ramen för lagen om kommunal färdtjänst mycket olika mellan olika delar av landet. Det är därför viktigt att ett framtida nationellt biljettsystem, precis som avseende den

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

YTTRANDE
2020-10-21

Ärende/Dok. id.
TN 2020-1012

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

allmänna kollektivtrafiken, tar hänsyn till detta när systemen anpassas för att kunna hantera även resenärer med funktionsvariationer och i förekommande fall de som är berättigade till färdtjänst.

David Lagneholm
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Avdelningschef
Strategisk utveckling

Beslutas enligt ovanstående förslag

Stockholm den 22/10-2020

Fredrik Wallén
Färdtjänstnämndens ordförande

Beslutet anmäls vid färdtjänstnämndens nästkommande sammanträde